

ZVEI nuomonė

Skaitmeninės informacijos naudojimo galimybės

Mūsų nuomonė

Vokietijos elektrotechnikos ir skaitmeninės pramonės vardu ZVEI labai palankiai vertina Europos Komisijos paskelbtą **žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos** tikslą. Siekdami įgyvendinti šį tikslą, norėtume pristatyti požiūrį, kaip, skatinant skaitmeninimą, būtų galima sukurti pridėtinę vertę tiek aplinkai, tiek galutiniams naudotojams. Šiuo atžvilgiu ZVEI pritarimas tam, kad **turi būti užtikrintas teisinis tikrumas, t. y. kad lydimąją informaciją būtų galima pateikti vien tik skaitmenine forma**, paremtas mūsų pagrindiniais toliau pateiktais reikalavimais.

Dabartinė situacija

Nors skaitmeninimas jau yra neatsiejama ES gyventojų kasdienio gyvenimo dalis, perkant produktus vis dar susidaro **didelis informacijos popierinių kopijų kiekis, kurio galima būtų išvengti**. Dėl dabartinio Europos gaminių teisės aktų išaiškinimo daug papildomos informacijos (pvz., saugos instrukcijos, naudojimo instrukcijos ir pan.) vis dar pateikiama su kiekvienu gaminiu popierine forma. Tuo pat metu daugelis galutinių naudotojų šią informaciją išmeta iškart po pirkimo, todėl susidaro daugybė atliekų, kurių galima būtų išvengti.

Dauguma Europos gaminių skirtų derinamųjų teisės aktų (žr. priedą: Pavyzdinė reglamentavimo apžvalga ir rekomendacijos) **neužtikrina teisinio tikrumo ir vienodų taisyklių dėl visiškai skaitmeninio pridedamos informacijos teikimo**; be to, juose yra neaiškių teisinių nuostatų. Be to, literatūroje ir teismų praktikoje yra išlikęs pasenęs ir nenuoseklus išaiškinimas, kuriame pateiktas reikalavimas dėl „fizinio“ pridedamos informacijos egzemplioriaus, kuris papildomai remiamas rekomendaciniais dokumentais (pvz., Mėlynojo vadovo nuostatomis). Pagal šį griežtą aiškinimą, pavyzdžiui, PDF failo, kurį galima pasiekti naudojant žiniatinklio nuorodą, nepakaktų, nes jis neatitinka reikalavimo dėl „fizinio“ egzemplioriaus išaiškinimo. Tai reiškia, kad „fizinio“ egzemplioriaus formos tikimasi net tada, kai galutiniai naudotojai gali prisijungti prie interneto išmaniaisiais telefonais, planšetiniais kompiuteriais ar nešiojamaisiais kompiuteriais.

Ar toks **reikalavimas tebėra šiuolaikiškas?**

Kai kuriuose naujausiuose ES derinamuosiuose teisės aktuose (pvz., Mašinų reglamente) jau yra nuostatos dėl pridedamos informacijos skaitmeninio formato. Vis dėlto trūksta bendrojo nuoseklumo, nes daugumai elektros pramonės sektoriaus gaminių taikomas daugiau nei vienas ES derinamasis teisės aktas. Dėl **kilusio teisinio neapibrėžtumo daugelis gamintojų mano esantys priversti išlaikyti popierinę formą**, kad išvengtų neigiamų pasekmių, pvz., daug kainuojančių teisinių ginčų dėl atsakomybės arba rinkos priežiūros institucijų sankcijų. Ši praktika neatitinka technologinės tikrovės ir galutinių naudotojų poreikių. Dar reikėtų atsižvelgti ir į tai, kad, tiesą pasakius, popierinė forma nebėra pats geriausias formatas. Pavyzdžiui, popierinė kopija turi aiškių trūkumų, susijusių su atnaujinamumu, perdavimu trečiosioms šalims, fizinais apribojimais ir poveikiu aplinkai.

Nauda aplinkai ir ES gyventojams dėl skaitmeninės informacijos naudojimo

Be neabejotinai **teigiamo poveikio aplinkai, šios informacijos pateikimas skaitmeniniu būdu** duotų daug **naudos galutiniams naudotojams**: visada atnaujinta informacija, lengva prieiga prie versijų skirtingomis kalbomis, paieškos funkcijos, pateikimas be kliūčių ir t. t. Tuo pat metu tam tikra informacija gali būti pateikta patogesniu būdu, pavyzdžiui, integruojant animaciją, vaizdo įrašus arba išaiškinant paprasta kalba.

Rekomenduojami veiksmai

Šiuo atžvilgiu ZVEI siūlo, kad tikslas **užtikrinti teisinį tikrumą** taip pat būtų įgyvendintas ir kitose susijusiose teisės srityse, pvz., dėl atsakomybės už gaminius. Gamintojai, atsižvelgdami į gaminių pobūdį ir numatomus galutinius naudotojus, turėtų nustatyti tinkamą informacijos formatą, kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgdami į numatomą naudojimą. Kaip **pažangiausias variantas** turėtų būti priimta **skaitmeninė gaminių informacijos forma**, pasiekiamą **internetu, pavyzdžiui, nuskenavus QR kodą**. Siekdama suderinti šį požiūrį visuose gaminių derinamuosiuose teisės aktuose (bent 27-se priede išvardytuose teisės aktuose) ir Mėlynajame vadove, ZVEI siūlo priimtą ES **reglamentą „Omnibus“** (žr. priedą: Pavyzdinė reglamentavimo apžvalga ir rekomendacijos). Tai būtų tvarus ir greitas sprendimas, kuris taip pat paremtų ES pastangas mažinti biurokratiją.

Toks požiūris bus reikšmingas žingsnis siekiant ES tvarumo tikslų, prisidės prie informacijos funkcinės pridėtinės vertės ir atsižvelgs tiek į technologinius pokyčius, tiek į dabartinį ES gyventojų elgesį.

Faktai, skaičiai ir duomenys

- 2023 m. ne mažiau kaip **93 % ES namų ūkių turėjo interneto prieigą** (šaltinis: Eurostatas)
- Kaip rodo reprezentatyvi naudotojų apklausa, skaitmeninimas jau 2021 m. buvo neatsiejama Europos piliečių kasdienio gyvenimo dalis (šaltinis: Innolink):
  - 75 % naudotojų nori, kad instrukcijos būtų pasiekiamos internetu
  - 65 % instrukcijas vertina kaip prasčiau suprantamas dėl jų ilgio ir informacijos kiekio
  - 55 % jau naudojami internetinėmis mokymo programomis (ypač teikiamomis gamintojo)
- Vien Vokietijoje 2023 m.
  - klientams buvo parduota maždaug **130 mln. buitinių elektros prietaisų ir plataus vartojimo elektroninių prietaisų** (pvz., virtuvės prietaisų, televizorių, išmaniųjų telefonų ir pan.) (šaltinis: „GfK retail-panel/Statista“). Įprastai tai yra **15 600 tonų popieriaus ir 15 600 tonų CO2 kiekio** ekvivalentas;
  - pramonės sektoriuose (pavyzdžiui, jutiklių, procesų automatizavimo įrangos ir pan.) buvo pagaminta 290 mln. gaminių. Įprastai tai yra **34 800 tonų popieriaus ir 34 800 tonų CO2 kiekio** ekvivalentas.
- Atsižvelgiant į tai, kasmet vien tik popieriaus poreikiams Vokietijoje minėtoms gaminių grupėms patenkinti **iškertama apie 2 000 000 m² miško**, iš kurio pagaminto popieriaus užtektų **maždaug tris kartus už dengti Briuselio metropolinės zonos dydžio plotą. CO2 tarša atitinka maždaug 36 000 automobilių metinę taršą** (kurių metinė rida yra 10 000 kilometrų).

Kontaktai

Tarek Martin El Hawi • Vyresnysis teisės patarėjas • Teisės skyrius
Tel.: +49 69 6302 334 • Mobilusis: +49 162 2664 955 • El. paštas: tarek.hawi@zvei.org

ZVEI e. V. • Electro and Digital Industry Association • Amelia-Mary-Earhart-Str. 12 • 60549 Frankfurt am Main • Vokietija
Lobistinės veiklos registro ID: R002101 • ES skaidrumo registro ID: 94770746469-09 • www.zvei.org

2025 m. sausio mėn.